

TBMM
HALKLARIN EŞİTLİK VE DEMOKRASİ PARTİSİ
GRUP BAŞKANLIĞI

Sayı : 8250

Tarih : 09.10.2024

8/45

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Kadının maruz kaldığı şiddet, kadınların tüm tepki ve “acil eylem planı” çağrılarını karşısında iktidarın sessiz tutumu, Türkiye’de kadınları yaşamsal risk altında bırakmakta olup; başta İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme olmak üzere son 22 yıllık pratiklerin inceleme altına alınması, şiddetin boyutları, etkileri, yarattığı tahribatın belirlenerek yapılacak düzenlemelerin tespiti amacıyla Anayasa’nın 98’inci maddesi ile TBMM İçtüzüğü’nün 101, 102 ve 103’üncü maddeleri gereğince genel görüşme açılmasını arz ederiz. 09.10.2024

Meral DANIŞ BEŞTAŞ
Erzurum Milletvekili

GEREKÇE

Erkek egemenliğinin salt psikolojik, güdüsel, öznel, ideolojik bir olgudan ibaret olmayıp, köklü ve yapısal bir nitelik taşıdığı tartışmasızdır. Nitekim son günlerde yaşanan vahim hadiseler, durumun köklü ve yapısal olduğunun altını çizmekte; gerçekleşen katliamlar, bu yapısal ve köklü sorunun en temelinden çözülmesi gerektiğini ilan etmektedir.

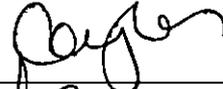
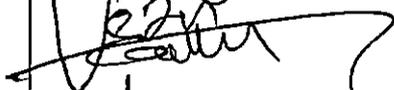
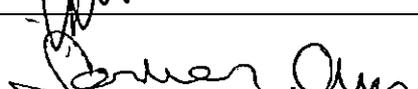
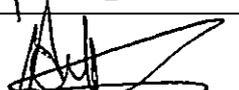
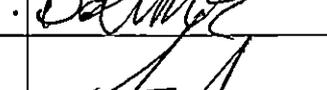
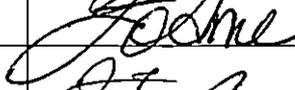
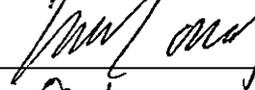
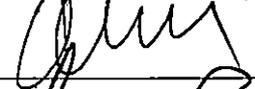
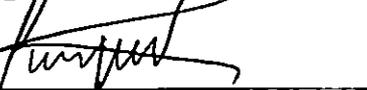
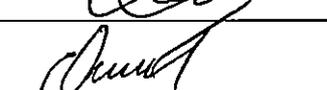
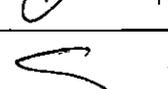
Elbette salt Türkiye’de değil, tüm dünyada toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin en temel ve en keskin çelişkileriyle birlikte hayata geçtiği içinde bulunduğumuz yüzyıl aynı zamanda kadına dönük yapısal şiddet ve baskı unsurlarının da giderek arttığı bir yüzyıl olmuştur. Ancak şiddetin en yakıcı haline karşı, pek çok ülkede “acil eylem planı”nın yürürlüğe konduğu, yasal düzenleme paketleriyle şiddet olgusunu en aza indirecek gelişmelerin yaşandığı bilinmektedir.

Bilindiği gibi “Opuz Davası” AIHM’in aile içi şiddete karşı vatandaşını koruyamadığı gerekçesiyle bir devleti mahkûm ettiği ilk dava olarak kayıtlara geçmiştir. Karar, Avrupa Konseyi’nin aile bireylerini aile-içi şiddetten korumak için hazırladığı yeni bir insan hakları sözleşmesine, yani İstanbul Sözleşmesi’ne ilham vermiştir. Sözleşme Türkiye’nin öncülüğünde hazırlanmış; Türkiye’nin Avrupa Konseyi Dönem Başkanı olduğu sırada imzaya açılmış ve ilk imzalayıcısı Türkiye olmuştur. Şüphesiz bu gelişme, kadınlar tarafından umutla karşılanmış, şiddetin cezasız bırakılmayacağına dair bir inanç gelişmiştir.

Ancak ne var ki, Türkiye İstanbul Sözleşmesi’ni uygulamadığı gibi 20 Mart 2021 tarihinde Resmî Gazetede yayımlanan 3718 Sayılı Cumhurbaşkanı Kararı sonucunda Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan tarafından sözleşmenin feshedilmesine karar verilmiştir. Böylece Türkiye, 1 Temmuz 2021 tarihinde sözleşmeden resmen çekilmiş oldu. Bu karar, her gün birden fazla şiddetin ve ölümün yaşandığı coğrafyamızda kaygı ile karşılanmıştır. Ve nitekim yaşanan ve şiddetin dozunun arttığına şahitlik ettiğimiz hadiseler, bu kaygıların su yüzüne çıkmasına neden olmuş, kadınların yaşamın her alanında kendilerini güvende hissetmeyecekleri bir niteliğe bürünmüştür.

Sadece Eylül ayında erkekler 42 kadını öldürmüştür. En az 20 kadın ölümü de şüpheli kadın ölümü olarak kayıtlara geçmiştir. Rojin Kabaiş’in ani ve şüpheli bir şekilde kayboluşu, İkbal Uzuner ve Ayşegül Halil’in sırasıyla aynı kişi tarafından vahşi bir şekilde katli, yine aynı gün Beyoğlu’nda bir kadının 2 kişi tarafından tacize maruz kalmış olması, kadınların ne denli büyük bir yaşamsal risk altında olduklarını açığa çıkarmıştır. Bu kadar çok ve göz göre göre şiddet ve cinayet hali, yargının uyguladığı cezasızlık politikalarını bir kez daha gündeme getirmiştir. Elbette koruma kararlarının etkin bir şekilde uygulanmaması, yargılama aşamasında erkeğe hafifletici neden bulma çabası ve neticesinde pratiğe de aktarılan cezasızlık politikası, bir sonraki katliam için faille üstü kapalı onay anlamını taşımaktadır. İstanbul Sözleşmesi’nden çekilme sürecinde erkekler tarafından gösterilen sevinç ve memnuniyet de bunun bir diğer göstergesiydi. Bunlara iktidarın kadını yok sayan söylem ve pratikleri de eklendiğinde yaşadığımız korkunç tablo kaçınılmaz olmuştur. Şiddet bu kadar yoğun iken, hala soyadı, nafaka gündemleri, kadını baskı altında tutmaya dönük zihin yapısını ortaya koymakta olup eril şiddetin çözümüne ne denli uzak durulduğunu da göstermesi bakımından son derece çarpıcıdır.

Açıkladığım hususlar doğrultusunda; kadına yönelik şiddetin sebepleri, sonuçları, etkileri, yarattığı tahribat ve toplumsal boyutlarının bütünlüklü bir şekilde araştırılması ve kadının can güvenliğinin sağlanmasına yönelik adımların atılması, kadınlar tarafından dile getirilen “acil eylem planı”nın içeriğinde neler olacağını araştırılması ve şiddetin önlenmesine dair politikalar geliştirilmesi amacıyla Genel Görüşme açılması elzemdir.

1	NEJLA DEMİR	AĞRI	
2	FERİT ŞENYAŞAR	ŞANLIURFA	
3	CEYLAN AKÇA CUPOLO	DİYARBAKIR	
4	VEZİR COŞKUN PARLAK	HAKKARİ	
5	KEZBAN KONUKÇU	İSTANBUL	
6	HAKKI SARUHAN OLUÇ	ANTALYA	
7	PERİHAN KOCA	MERSİN	
8	AYTEN KORDU	TUNCELİ	
9	BERİTAN GÜNEŞ ALTIN	MARDİN	
10	ZEYNEP ODUNCU	BATMAN	
11	MEHMET ZEKİ İRMEZ	ŞIRNAK	
12	HEVAL BOZDAĞ	AĞRI	
13	OSMAN CENGİZ ÇANDAR	DİYARBAKIR	
14	SÜMEYYE BOZ	MUŞ	
15	ÖMER FARUK HÜLAKÜ	BİNGÖL	
16	ONUR DÜŞÜNMEZ	HAKKARİ	
17	GEORGE ASLAN	MARDİN	
18	SEMRA ÇAĞLAR GÖKALP	BİTLİS	
19	BURCUGÜL ÇUBUK	İZMİR	
20	CELAL FIRAT	İSTANBUL	